

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt — kr
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZEKELYFÖLD.

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 kr, s minden egyszeri közlés után 30 kr bélyegdíj fizetendő. Nagy és többször közlendő hirdetményt a kiadónál ár-kezdvevényben részesít.

A „Nyitlér” rovatban közlendő cikkek soronkint 10 kr díjért közöltnak.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

CSIK-SZEREDÁBAN:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

Siprenz György szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyitléri cikkek, stb. a kiadóhivatalban fogadtatnak el.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

Mezőgazdasági válságunk.

E cím alatt Ürmösy Lajos a „Kolosvári Közlöny”-ben az erdélyi közgazdasági viszonyok alapos ismeretéről tanuskodó két cikket írt, melyek első része a gazdák személyes hitelét és a kolozsvári országos földhitelintézet alapszabályainak a hitelnyújtás és a behajtásra vonatkozó részét szakszerűséggel tárgyalja.

Mielőtt mi is ezen kérdéshez hozzá szólnánk, adjuk e két cikket a következőkben:

I.

Mezőgazdasági válságunknak oka kétben rejlik. Az egyikkel szemben a gazdák tehetetlenek, nem tőlük függő akadályokkal állnak szemben. A másik ok rájuk vezethető vissza, ő bennök van a hiba.

Foglalkozunk előbb az elsővel!

Szinte felesleges is néven nevezni a gyermekeket, annyira kitalálható mindjárt. Miről lehetne másról szó, mint a hitelről? Vajjon lehet-e nagyobb anomáliát, fájóbb megkülönböztetést képzelni, midőn látjuk, hogy a kereskedelmi és iparos osztály személyes hitele 4%-ra nyeri kölcsöneit és ugyanakkor a biztosabb alappal bíró gazda legelőnyösebb kölcsöne a 8—10%-on kezdődik és a kiszámíthatatlan magasságban végződik!

A földhitelintézetektől és takarékpénztáraktól sokan remélték földhitelünk javulását, igényeinek legalább nagy részben kielégítését; és mit bizonyít a szomorú tapasztalás? Hogy ezen üdvös-

nek vélt intézetek birtokaink és azok tulajdonosai elpusztulásának eszközei, hogy ezen intézetek kitűnő Geschäfteket csinálnak, azt részvényeik emelkedése és a magas dividendák eléggé bizonyítják, de hogy a földbirtok, mely ezen nyerevények szülő anyja, egyenként árverésre kerül, arról a mindennapi tapasztalás tesz szomorú tanúságot.

Hogy a takarékpénztári magas kamatot az ingatlan birtok hosszasan elviselni képtelen, az nem szorul magyarázatra és ennek dacára a multból szerzett tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a földhitel-egyletek és intézetek eddigi kölcsönei semmivel sem tettek kevesebb pusztítást amazoknál; sőt még kamatlábuk sem volt olcsóbbnak mondható; ez esemény oka legfőképpen rejlett: 1) a hitel-telekkönyvek rendetlenségében, mely a költséget szaporítja és a pénz felvehetésének idejét tetemesen hosszabbítja, úgy hogy a kölcsönt kereső birtokos igen sok esetben a sok költségbe kerülő időközi kölcsönhöz volt kénytelen folyamodni; 2) a zálogpapirok alacsony árfolyamában, úgy hogy a földhitel-egyleteknél az elmúlt évtizedben tett kölcsönöket ha 6—8—10 évi törlesztés után akarjuk visszafizetni, legalább 15—20 százalékkal kell megtoldanunk azon összeget, melyet eredetileg kézhez vettünk.

Csakis olcsó személyes hitel hozhat első sorban a válságos helyzetbe jutott gazdaközönségnek segítséget. A földmives osztályon pláne semmi sincs segítve a jelzálogos kölcsönökkel. Ugyan fog-e a kis parasztagazda jelzálogos kölcsönhöz

folyamodni, amely először hosszadalmas, költséges is és legnagyobb részben — legalább itt Erdélyben — kivihetetlen is. Ugyan hány község található Erdélyben, hol azon néhány darab föld tisztán az illető nevére lenne telekkönyvezve? Pedig az övé a birtok, sőt talán a nyilvántartási könyvben is van nyoma ennek, de rá telekkönyvezve nincs; már pedig pontos telekkönyvi kimutatás nélkül pénzhez nem juthat.

Dehogyan nem juthat! minden falunak megvan a maga bankárja, a ki ad kölcsönt a megszorultnak, a nélkül, hogy pénze odavesztésétől félne. A szegény földész pedig inkább e helyre folyamodik, mintsem egy csomó teketóriával összekötött költséges betáblázási hitelhez forduljon, esetleg még előbb telekkönyveztesse is. Tagosítatlan birtokoknál, a milyen Erdély legnagyobb része, a telekkönyvezés nem viszen oly elsőrendű szerepet, mint a tagosított helyeken. Csere-bere, foly a vásár, de telekkönyvezésnek a legtöbb esetben hire-hamvas. És ebben már némileg a közép-birtokosság is evezik. Hát még más számtalan esetek, miket a hosszadalmasság kikerülése miatt nem jelezek, mert ha az illető kölcsönvevőnél talán nem is védhető egy nem fizetés esetén semmi fel,

Attól nem félhetni, hogy a kisbirtokos személyes hitelével — esetleg kár érheti az intézetet! Károsodás minden uton állhat elé, de a kisbirtokos részéről kevésbé következnék ez be, mert ha az illető kölcsönvevőnél talán nem is védhető egy nem fizetés esetén semmi fel,

csak lesz a követelés a kezeseken felhajtható. Ezer eset közül alig van egy eset, hogy a parasztnak kölcsönző ur pénze oda égjén, mert a paraszt kimondhatatlanul ragaszkodik földéhez, ingóságához, bármi áron is fizet, de holmiját oly könnyedén elveszni nem hagyja. S ha mégis sokan jutnak koldus botra, annak sem a hitelező, hanem ő adja meg az árát. A hitelező rendesen ki tudja magát elégiteni.

Ha egy intézet ágense által, avagy községi bíró, jegyző, esetleg szolgabíró, körjegyző (már a melyik e célra felhasználatnék) hivatalos átiratában bizonyítná a kölcsönt venni akarók, megnevezett kezesek munkás-életrevalóságát, annak bizton lehet személyes hitelt nyitni, a nélkül, hogy szükségeltetnék birtokainak telekkönyvi kimutatása. Sokkal nyugodtabban adhatni személyes hitelt a magyar földésznek, mint bármily csillogó kereskedő, üzletember, avagy nagy lábon élő „üggyvédnek”!

A kolozsvári orsz. földhitelintézet alapszabályaiban, mint látjuk, különös gond van fordítva a jelzálogi hitelre. S e tulbuzgóság annyira megy, hogy a 67. §-ban ki van mondva, miszerint: „az intézet, midőn a szabályok értelmében jogait érvényesíteni kívánja, nincs kötve a bekeblzés által kijelölt birtokhoz, hanem a végrehajtást bármily ingó és ingatlan javára intézheti.”

Tehát e létrejövendő intézetnél nem elégséges a bármily körülmények közé jutó adóssal szemben a lekötött birtok, hanem más egyébre is rámehet. És mi következik e drasztikus szabályzatból?

A „Szekelyföld” tárczája.

Erdélyi riadó.

Nincs vége még a nagy honfoglalásnak; Határhoz csak az első ezer év!
A győztesek új ellennel csatáznak,
Új fényben uszik sok új hősi név.
Mit ösapánk karddal küzdve kezdtek,
Most elvégezzük vért nem ontva mi;
Ők hármas bérzet, négy folyót szereztek,
Nekünk sziveket kell hódítani.

Előre hát! A zászló már kibontva.
Hallják meg milliók szent jelszavát!
A hol vihar van, vész harangja kongja,
A béke csöndjén lágyan zengjen át:
Keljen visszhangra minden magyar ajkon,
Hozsánna várja völgyön és hegyen,
Harsogja ihlettől reszketve lantom:
A szív, a nyelv itt csak magyar legyen!

Ki jobbkézre nyújt, nem daczolva velünk:
Az asztalfőn kerüljön jó helye.
Ölelje át igaz testvéri szívünk,
És minden kincsét ossza meg vele.
Vezessük őt az áldott Kánaánba,
Avassuk őt magyarrá, ha belép;
A bőség trónján tündökölni látva
Imádjá a magyarok Istenét!

De a kit ádáz gyűlölet vezérel,
Tiporjuk össze irgalmatlanul.
Frigyünk virágát ne áztassa vérrrel;
Vesszen ki, ha szeretni nem tanul.

Ki akná és alattunk, olthatatlan
Mégébe fojtsuk végleheletét,
Hogy földet rázó, villámos haragban
Érezze a magyarok Istenét!

S ne csak sereggé toborzott rajongók
Vívják a bátor, hódító tusát:
Az ígézet minden magyar halandót
Halhatatlan erővel hasson át!
Vigyen minden kéz a nagy épülethez
Egy összetartó kicsi porszemet;
Az áldozat, — ha lángja tiszta — kedves,
Csak gyújtsa meg az égő szeretet.

A munka mellett izzadó szegények
S a földi mennyet élvező urak,
Kik pörben élnek s a kisköszeférnek:
E célhoz járjanak mind egy utat.
S ti nők, magyar nők, nemes érzelmeknek
Forrásai, legelől menjetek!
Ne adjatok szép szót, csókot, szerelmet,
Csak annak, a ki ott küzd veletek.

Előre hát Erdély hívó szavára,
Szent küzdelem fölönt vitézei!
Tűzzük fel a zászlót a vár fokára;
Csatánkat nem lehet elveszteni!
Már kél a nap, már ébred a homályban
A szebb jövő, melyet ma köd takar;
Azt vallja nyelv, szív majdan e hazában:
Csupán egy nemzet él itt, a magyar!

Rudnyánszky Gyula.

Az én álmom,

vagy:

Háromszék és Kézdi-Vásárhely
200 év múlva.

Írta: Dobay János.

IV.

Színházi előadás. — Erőművészeti mutatványok és bűvészet a színpadon. — Hatados reklámok. — Szerelmi vizsoly a 21-ik században. — A szekely életszabályozó balzsam és annak használata.

A színpadi szalon előterén egy szép hölgy van, ki igazán megkapó szép díkezőkben beszél el szerencsétlen szerelmét. Elmondja, hogy atyja, mint tubavasutépítési vállalkozó, 100-szoros milliomossá lett, jegyese meg, ki egykor szintén gazdag volt, egy szerencsétlen délafrikai tűzkárbiztosító társulat alapításával megbukott, s most atyja mit sem akar tudni egyesülésükről. A szegény szerelmes leányka nagy bánatán egy busongó dallal segít. Alig hangzik el az ének végső akkordja, a szalon ablaka feltárul, s egy csinos barna ifjú jelen meg s egy néhány hajmeresztő erőmutatvány után egy kötél-tánczos salto mortaléval a szobába ugrik. A leány megpillantja a kedvesét, ki nyilvánvalólag a zsarnok apai vigyázatot kijátszásával jött ide; következik egy szerelmi ének-kettős zenekísérettel, azután meg egy költői szépségekben gazdag párbeszéd. Gyönyörű dialógokban mondják el, hogy mi nyomja szíveiket. Az ifjú pengő versekben zengi el

szíve háborgó érzelmeit, prózában meg azt ajánlja, hogy szökjenek el. A leány nem mond nemet, s most következik egy páratlan komikus jelenet. Az ifjú kifeszíti izmos karjait s a hölgy egy bájos ugrással rajta terem. Az erőművész szerelmes a közönség tomboló tetszés-zaja között hordozza körül kedvesét s indul az ablak felé. Ámde a döntő pillanatban belép a zsarnok apa, meglátja a jelenetet, dühösen oda rohan, megragadja az ifjú frakkjának szárnyát. Az ifjú szabadulni akar s a nagy huzalkodásban a frakk szárnya a bősze apa kezeiben marad, ki azt dühösen hajtja a szalon asztalára. Ezzel a szerelmesek egy lépést nyerne a mentő ablak felé, de a bősze apa nyomukban van. Ezalatt azonban a frakk szárnya valami csodás bűvészet segítségével ismét kinőtt. Az apa ezt is megragadja s ez is kezében marad, de ismét ujjabb szárny tűnik elő. Ezen csodás jelenet többször ismétlődik s a közönség visszafojtott lélekzettel várja, hogy vajjon telik-e a frakk-szárnyakból addig, míg a szerelmesek a mentő ablakot elérhetik. A szalon asztala már tele volt frakk-szárnyakkal, hanem végre a szerelmesek elérik az ablakot s egy megkapó szép erőmutatványi produkcióval a közönség falrengető tapsai között tűnnek el.

Az ily módon megleánytalanított apa egy néhányszor vad haraggal méri végig a színpadot s aztán az asztalhoz megy, megnézi az összehalmozott frakk-szárnyakat, egyet felvesz, gondosan megvizsgálja posztóját s a féktelen düh hangján szól:

— az, hogy egy rossz termő év következében sirásója lesz a földésznek a pénzintézet, mert a 68. §. d.) pontjában kimondja a kölcsönösszeg teljes visszafizetését követelhetni, „ha az adós adójának pontos lerovását évenként igazolni elmulasztaná.“ Vagyis a szegény kölcsönt élvező ha nem törlesztheti pontosan adóját, az intézet összes ingóságára s mindenére ráteheti kezét.

Megértenők a drákói rendszabályt — a személyes hitelt élvezőkkel szemben, — de nem a biztosítékra lekötött kölcsönnél. De a midőn a mentől jobban megkötött jelzálagra van csakis, mondhatni, az egész alapszabályban fektetve a July, akkor az egész 68. §-ban jelzett felmondásokra nézve — az egy a.) pont kivételével — ily korlátlan szabadságot venni igénybe a kisbirtokos osztálylyal szemben, mégis csak erős egy kicsit.

Mert azt igenis értjük, hogy kiméleket nem érdemel az oly adós, a ki kölcsönkérvényben hamis bevallást tett, de a többi kölcsön fölmondási esetekre, ily tág körű jogot igénybe venni nem lehet; mert a lekötött birtok minden eshetőséggel szemben elég biztosíték, akár vezessen másod helyen más is rá végrehajást, akár hanyagolja el a gazdaságot, akár eladás stb. esetére.

Általában a kolozsvári földhitelintézet alapszabályaiban nagyon is tág tér van nyitva az intézet részéről kölcsön-fölmondásra.

Igy mindjárt, az adó nem fizetésen kívül, a 68. §. f.) pontjában, akkor is élhet az intézet a kölcsönösszeg visszafizetésének a követelésével: „ha az adós gazdaságát az intézet igazgatóságának megítélése szerint úgy elhanyagolja, hogy félni lehet, hogy a tőketörlesztési és kamat-járadékoknak rendes fizetése veszélyeztetve lesz.“

Most már szeretnők tudni, hogy az intézet igazgatósága maga fogja-e ezen szemléket megtartani, avagy más által hajtja azt véghez, vagy pláne valaki részéről való egyszerű besugására hallgat! És honnét lehet előre tudni, hogy az adós nem fog fizetni?!... Ime, ily tág kör a félreértéseknek. És ha az adós vitatja, hogy nincs úgy elruinálva jószága, miként állítatik, szakértők fognak-e dönteni — s ha igen, kinek a költségén? — avagy az igazgatóság egy tagjának a jelentésére — dönteni fognak? A ki lehet jó finansz ember, de nem következik, hogy jó gazda is legyen.

A g.) pontban ismét: „ha az adós ...

§. rendelete ellenére az esetleg nyert biztosítási kárpótást birtoka helyreállítására nem fordította.“

Hát hiszen az baj, ki így cselekszik, s önmagának árt vele. De vajjon azzal jóvá lesz-e téve a dolog, ha a kölcsönkért összeget fölmondjuk neki, s ez által még az eshetőségét is bevágjuk annak, hogy a bajból kimáshassék?

A tulbuzgóság soha sem volt semminek a hasznára. Ha már a személyes hitelre nem fektettünk súlyt, legalább a jelzálogos hitelt ne tegyük — lehetőtlenné.

Ürmössy Lajos.

A Romániával kötendő kereskedelmi szerződés illető tárgyalások, mint a B. C. értesül, megakadtak. A nézeteltérések oly élesek, hogy ma már alig remélhető a tarifaszereződés létrejötte, s ha a román megbízottak újabb utasításokat nem kapnak, a tárgyalások rövid idő múlva valószínűleg egészen félbe fognak szakítani.

Az új igazságügyminiszter. Az igazságügyminiszteri tárca átvétele iránt Tisza Kálmán miniszterelnök Czorda Bódogot, a kuria egyik legkitünőbb bíráját, szólította fel. Czorda Bódog hajlandónak nyilatkozott az igazságügyi miniszterium vezetését a jövő választások befejeztéig, tehát körülbelül egy évig, elvállalni. E kinevezés hír szerint legfelsőbb helyen már jóvá hagyott.

A görög ügy. A hatalmak — Angolország, Ausztria-Magyarország, Németország, Olaszország és Oroszország — elrendelték a görög kikötők ellen az ostromzárt s a nevezett öt hatalom követői Athénból elutaztak. A görög kormány katonai intézkedéseket tesz, melyek tisztán védelmi jellegűek. Hír szerint Delijánisz kormányelnök lemond állásáról s így remélhető, hogy a viszonyok nemsokára meg fognak változni.

Országgyűlés.

A népfölkelésről szóló törvényjavaslat általános tárgyalását csekély érdeklődés mellett folytatta a ház most csütörtökön. A vitát Tóth Ernő nyitotta meg. Főkép katonai szempontból bírálván a javaslatot, kijelentette, hogy a Thaly határozati javaslatát pártolja. Ivánka Imre Ernuszttal és Thallyval polemizált, pártolva a törvényjavaslat intézkedéseit. Egyuttal azt is jelezte, hogy a részletekre nézve lesznek némi módosításai. Szily László a tárgyalás alatt levő törvényjavaslatot a házra és nemzetre néz-

ve valósággal végzetesnek tartja s azt semmiféle kormányának nem szavazná meg. Beöthy Ákos a baloldali gyakori helyeslései közt érvelt a javaslat ellen. Nagy István és Györfy Géza szintén a javaslat ellen szólaltak fel. Andrassy Manó Beöthyvel polemizált. Végül Margittay Gyula a javaslat ellen beszélt.

A pénteki ülésen már sokkal nagyobb volt az érdeklődés a tárgyalás iránt s ekkor magasabb színvonalra is emelkedett a vita. Orbán Balázs a Thaly hat. javaslatát pártolta. Fenyvessy Ferencz a baloldali gyakori helyeslései között fejtette ki, hogy miért nem tartja jónak a törvényjavaslatot. Hódossy Imre főleg közjogi szempontból érvelt a javaslat ellen. Ugron Gábor az ellenzék gyakori helyeslései között fejtette ki, hogy a javaslat nem felel meg sem a célszerűségnek, sem a hasznosságnak, sem az alkotmányosság követelményeinek. Szemecze Emil szintén kizárólag katonai szempontból bírálta a javaslatot, melyet nem fogad el. Még Zichy Antal mondott rövid beszédet, melyben Hódossyval és Ugronnal polemizált; azután az antisemita párt nevében Rácz Géza érvelt a javaslat ellen.

A vita utolsó napján — szombaton — is érdekes felszólalások történtek. Hoitsy Pál főkép a miniszterrel polemizálva fejtette ki indokait, melyeknél fogva a javaslatot nem fogadhatja el. Herman Ottó általános emberiségi szempontból bírálta a kérdést, éles ítéletet mondván a javaslatról. Szentkirályi Albert hosszabb beszédben fejtette ki azt, hogy miképpen véli ő keresztülvihetőnek a népfölkelés szervezését. A javaslatot ő sem fogadja el. Fejérváry Géza báró hosszabb polemikus beszédben reflektált az ellenzéki részről felhozott ellenvetésekre. A jobboldal élénk helyeslésekkel kísérte a miniszter egyik-másik nyilatkozatát. Ezután a zárbeszédet tartattak meg. Végül következett a név szerinti szavazás, melynek eredménye az lett, hogy 177 képviselő igen-nel, 100 pedig nem-mel szavazott s így a többség 77 szótöbbséggel elfogadta a törvényjavaslatot.

Tanítógyűlés.

K.-Vásárhely, 1886. május 9.

A „Háromszékmezei Tanítótestület“ központi választmánya folyó évi május 8-án d. e. 10 órán kezdve Maksán M. Székely János elnökle alatt gyűlést tartott.

A mult gyűlés jegyzőkönyve felolvasatván, csekély módosítással hitelesített.

A elnöki bejelentések közül sajnos tud-

omásul vétetett a közigazgatási bizottságnak ápril hó 6-án 452. sz. alatt hozott ama határozata, mely a közgyűléseken megjelenő tanítóknak csak egy forint napidíjt hoz kilátásba. Ez ügygyel kapcsolatosan indítványozás folytán kimondja választmány, hogy ismételtén kérelem nyujtassék be a közigazgatási bizottsághoz, melyben kimerítő oklással mutattassék ki, hogy az engedélyezett napidíj nagyon is csekély arra nézve, hogy a gyűlés napja alkalmával is megkívántató háromszori étkezést belőle fedezni lehessen. Egyszersmind ez ügyre nézve megbízta választmány elnököt, titkárt és egyik jegyzőt, hogy főispán ur és báró alispán ur ő méltóságainál személyesen jelenjenek meg s kérik az ügy kedvező elintézését.

A pozsonymegyei tanítótestület malaczkai járáskörének a népfölkelési intézménnyel kapcsolatosan alakítandó iskolai zászlóalj tárgyában az országgyűléshez fölterjesztendő kérése, mint már túlhaladott kérdés, a napirendről levétetett.

„A tanító teendője a tanulók vallás-erkölcsi érzékének felélesztése és fejlesztése érdekében“ című s a járáskörök által kidolgozott tétel a vélemények összegezése végett kiadatott Kiss Lajos elnökle alatt Albu Sándor, Fábian Károly és Cserey Gyula tagokból álló bizottságnak.

Egy megyei méhészeti egyesület alakítása tárgyában készitendő tervezetnek egybeállítására kiküldetett Kiss Lajos elnökle alatt Albu Sándor és Fábian Károly tagokból álló bizottság.

A folyó évi augusztus havában Budapesten tartandó országos tanítói gyűlésre kitűzött tételek közül beható tanácskozás és az elvek egybeállítása után a következők lesznek felküldendők: „A népiskola és közegészségügy“, „Az olvasókönyvek használásának a módja“, „A természetrajzi oktatás anyaga s módszere a népiskolában, kapcsolatban a mezei gazdaság, házi ipar és kézi ügyesség gyakorlásával“ és „Az ismétlőoktatás, és minő legyen az ismétlők olvasókönyve falun? és minő városan?“

Kocsis Elek és Kádár Lajos tagtársaknak abbéli kérésük, hogy fiaik részére az „Eötvös-alap“-ból nyerendő segély iránti ajánlólevél adassék, egyhangu határozat folytán megszavaztatott s elnökség megbízott annak végrehajításával.

Megbizottat továbbá elnökség, hogy a tanítótestület tagjainak pontos számbavétele és nyilvántartása szempontjából a egyem

— A gaz csábító a világ legkitünőbb posztóját hordja a Drágffy Kamill gyárából Budapest, párisi-utca, 14. szám.

Ezután szabadon engedé át magát tenger fájdalomának. Az a gyönyörű monolog, melylyel az apa most elvesztett leányát siratja, úgy megható szép, a fájdalom oly igaz hangján szól, hogy egész szívemig megrendített s azonnal elfeledteté az iménti komikus jelenetet. Az érzékeny szívűek könnyei záporként omolnak, a karzat meg unalmában ásít. De lassanként a jelenet veszt komolyságából és ismét kezd vidámabb színt ölteni. A karzat fülel.

Az elkeseredett apa, bánatának sulya alatt összeroskadva, tagjait kifeczegeti s oly csodálatos gimnasztikai produkciókat visz véghez, mi a 19-ik század kautsuk-embeinek s garasos komédiásainak is dicsőségére vált volna. Majd meg ékes tört ragad s tragikus hangon mondja:

— Ha minden elhagyott, ez az egy hü marad hozzám. Hajlékony és kemény, Drúgeth Tuhtum gyárából, Budapest, magyar utca, 4. szám. Egy dőfés, és vége mindennek!

Már villan a tör a kétségbeesett apa kezében, de e pillanatban megszólal a telefoncsengettyű, jelezvén, hogy valami hír van.

Az apa eldobja a tört, a telefon-készülékhez rohan s megnyitja azt. Elszökött leányának hangja szól:

— Atyám, küldd telefonilag áldásodat.

Jegyesem ismét gazdag. A délafrikai tűzkár-biztosító társulat részvényei al pari állanak.

Ezzel a függöny legördül, a jövő felvonásra bizva annak kiderítését, hogy vajjon a délafrikai tűzkár-biztosító részvénytársaság részvényei elég szilárdul állnak-e arra nézve, hogy a praktikus apa megbocsáthasson leányának.

Alig tudtam a látottak felett való bámulásomból magamhoz térni, midőn házígazdám megszólalt:

— Nos, uram, hogy van megelégedve e darabbal?

— Nagyon különösnek találok.

— Talán nagyon kitünőnek?! Oh, uram, e darab 10 ezer előadásra számíthat; ismerem közönségünk ízlését. Nincs irodalmunkban több darab, mely drámát, operát, vígjátékot, operettet, balettet, bűvészetet, reklámot és erömutatványokat oly szerencsésen egyesítsen magában, a nélkül, hogy a különböző természetű dolgok között valami ugrás vagy következetlenség fordulna elő. A jelenetek logikailag folynak egymásból s minden tény szépen van megokolva. S gondolja ön, uram, hogy létezhetik olyan ember, ki valamit nem találhatott volna benne, mit megbámulhatott s mi neki kellemes érzést szült?!... Ez, uram, egy igazi szindarab, mely méltó a 21-ik századhoz!

— Nem volt időm felelni, mert a telefonos-kop üveglapja hirtelen elsötétült; azonban egy percz múlva ismét kezdett világosodni

s nemsokára a színházi közönség állt előttünk. A földszintet és a fényes páholyokat úgy láttuk, mintha csak a színházban lettünk volna. Szemem káprázott s szívem elfogult a sok bájos női arcz láttára.

— Nézze, uram, azt a gyönyörű hölgyet a színpadtól a 3-ik páholyban az I-ső emeleten! — kiáltott fel lelkesülten — az az én jegyesem.

Oda néztem s csakugyan egy remek szépségű női arcot látték.

— Mily angyalszelid szemekkel néz körül a közönségen! — folytatá az ifjú érzelmes hangon — bizonyosan engem keresnek szép szemei. Oh, aranyos! mint fáj, hogy nem csókolhatom meg piczi kezeit!

— Hm, — gondolám magamban — a szerelmesek mindig egyformák maraduak.

— De nézze csak, — folytatá ismét — most nyílik a páholy ajtaja, egy csinos barna ifjú lép be... Ki lehet ez az utálatos ember? ... Ő hátra néz. Hm, mily melegen szorit vele kezét s mily édesen mosolyognak ajkai! Holnap megölöm azt a szemtelen embert... Most leszakítja kebléről azt a rózsát, mit én küldtem ma, s neki adja... Oh, a csalfa!... No, nézze, uram, mily sokáig szoritják egymás kezét!... Most lehajlik és megcsókolja az én jegyesem kezét.

Dühösen ugrott fel házígazdám s eszevesztetten rohant a telefonhoz s rekedt hangon kiáltott bele:

— Kössön össze Bajfalvi Elvirával, 3-ik páholy, I. emelet.

A jelző csengettyű hirdeté, hogy az összekötés már megtörtént.

Az én féltékeny fiatal emberem haragtól reszkető hangon kiáltott bele a szöcsöbe:

— Mindent láttam. Megvetlek!

Láttam a telefonoskop-lapon, hogy miképp sáppad el a leány szép arca. Elvira kisasszony zavara azonban csak egy pillanatig tartott; daczosan felíté fejét, felkelt, a páholy szöcsövéhez hajolt s egy kellemes, csengő hangot hallánk:

— Adjó, kedves. Örvendek, ha többé nem láthatlak.

Igy szakit ké szerelmes a 21-ik században.

Villamosi ur — így hívták az én szives házígazdám — egy darabig hosszú lépésekkel mérte a szobát s dühében fújt, mint egy 19-ik századbeli tigris (a 21-ik században azok is valószínűleg megszeliődtek). Én, nem akarván őt zavarni, tovább néztem az előadást. Mikor aztán kitombolta magát, felém fordult.

— Menjünk aludni — szólt egész nyugodt hangon.

— Hm, — gondolám magamban — a megcsalt szerelmesek ugyancsak hamar kibékülnek sorsukkal a 21-ik században!

— Hány órát szokott ön aludni? — kérdezé.

— Azta körülmények határozzák meg, —

területén működő tanítók névsoros kimutatását kérje ki a kir. tanfelügyelőségtől.

A lelkesedés legmélegebb hangján lett kimondva, hogy megyénk közszeretben és tiszteletben álló főispánja és tanítótestületünk tiszteletbeli tagja Potsa József ur ö méltóságánál folyó évi május 13-án 50-ik születési évének betöltése alkalmából testületünk is önzetlen tiszteletét és szeretetét fogja nyilvánítani megjelenése által.

Az elnök zárbeszède után a gyűlés véget ért.

Gyöngyösi István,
tanítótestületi titkár.

Különfélék.

— **Halálozás.** Kézdi-Vásárhely város derék gazdasági tanácsosának Szabó Dénesnek neje szül. Molnár Károlina urhölgy folyó hó 9-én elhalt. Temetése a városi összes hatóságok, testületek és igen nagyszámu közönség nagy részvéte mellett folyó hó 11-én délután ment végbe. Áldás és béke poraira! A gyászoló család következő szomorú jelentést adott ki:

„Szabó Dénes városi tanácsos a maga; édes anyja özv. Szabó Daniélné; testvérei: id. Jancsó Mózesné sz. Szabó Amália, férje és gyermekei, Gyula, neje és gyermekei, Lajos, Albert; nagybátyja: Turóczy Mózes és neje Szöcs Ilona; unokatestvérei: özv. Mágóri Józsefné és gyermekei, néhai Török János neje és gyermekei, Nagy Ézékiás és neje, Nagy Dénes és neje Sebesi Róza; az elhunytak nagyanyja: özv. Jancsó Jánosné; testvérei: Jancsó Zakarné szül. Molnár Róza, férje és gyermekei, Molnár Géza; továbbá: özv. Nagy Mózesné szül. Jancsó Mária és gyermekei, Jancsó Károly, neje és gyermekei, néhai Szöcs Józsefné gyermekei; valamint számos közeli és távoli rokonai nevében szomorúan tudatja feledhetlen neje Szabó Dénesné szül. Molnár Linának élete 31-ik, boldog házassága 3-ik évében folyó hó 9-én délután 2 órakor történt elhunytát. Hült tetemei május hó 11-én d. u. 2 órakor fognak a családi sirboltba örök nyugalomra helyeztetni. Béke poraira! Kézdi-Vásárhely, 1886. május 9-én.”

— **Időjárás Kézdi-Vásárhelyt és vidékén.** A mult heti hideg, fagy, jég, hó és eső után, úgy látszik, az időjárás kitombolta magát. Ez a hét meglehetősen szép idővel köszöntött be. Meleg esők és napfény váltják fel egymást, s minden jel oda mutat, hogy az oly nagyon félt fagyos szentek minden nagyobb veszély nélkül fognak elvonulni.

— **A kézdivásárhelyi olvasó-egylet** által folyó hó 15-re tervezett hangverseny közbejött akadályok miatt rövid időre elhalasztatott. Egyébiránt ezen előadás még e hóban meg fog tartatni.

— **Magyar szeminárium Bukarestben.** Bukarest róm. kath. érseke, Pálma Pál, nem régi-

ben Budapestén járt s a belügyminiszteriumtól engedélyt kért, hogy bukaresti papnevelő intézetének a kor kívánalmai szerint való berendezéséhez szükséges összeget Magyarországon is gyűjthesse. Az intézetben magyar papokat is nevelnek s a belügyminiszter az engedélyt a legnagyobb készséggel adta meg. György István, a bukaresti magyar gyarmat róm. kath. lelkésze, ki a gyűjtéssel meg van bízva, most fővárosunkban időzik s adakozásra szólítja föl a közönséget. Az ügy nemcsak vallási, hanem hazafias is egyszermind; magyar papok nélkül az Erdélyből Romániába kivándorló magyarok (nagyobbá székelyek), úgy lehet, vesztésének idő multán magyar voltukból, míg így megmaradnak magyarokul. Netaláni adakozások György István bukaresti magyar lelkészhez küldendő (Budapest, Szt.-Ferencz-rend tárháza).

— **Kézdi-Vásárhelyt** a mult keddre virradólag tűz ütött ki, melynek két ház és egy istálló esett áldozatul. Ezuttal a polgárság korán értesült a véstől s az oltás az első pillanatokban megkezdődött, s így, daczára a roppant sűrűségnek, a tüzet lokalizálni lehetett. Teljes szélséend lévén, a nagyobb veszély el lett hárítva.

— **Időjárás Gyergyóban.** Az egész április hóban tartott nagy meleget május 1-én szép csendes eső váltotta fel. A gazda-ember szíve örömtől dagadtott, azonban — fájdalom — az esőt hó váltotta fel s azóta folytonosan havaz, mint akár decemberben; a merre a szem lát, mindenütt hó van. A széna ára roppantul emelkedik, miután a hó miatt az állatokat legelőre nem lehet kihajtani. A levegő gyenge télnek beillik.

— **A magyar tud. akadémia közülése** vasárnap tartott meg az akadémia disztermében Trefort Ágost elnöklete alatt. Trefort rövid megnyitó beszède után Fraknoi Vilmos főtitkár olvasta fel jelentését az akadémia évi munkásságáról. Felolvasás kettő volt. Az első Vámbéritől, ki a honfoglaló magyarok jellemzéséről igen érdekesen szolt, határozottan hangoztatva, hogy a magyar állam és társadalom szervezete Árpád idejében is törökös volt s az ösztönző szellem is ugyanaz, mely az előtte élt és utána következett török hódítókat diadalra juttatá. Hévvél szolt most is a magyarok török eredetéről és polemikus hangot is használt a finn-ugor eredet vitatói ellen. A másik értekezés Bedő Alberté. Az erdöművelésnek hazánkbeli nagy jelentőségéről szolt kiváló szakértelemmel.

— **Felhívás.** Alattírtak, mint az oly váratlanul elhunyt Fekete Károly papolczi körjegyzőnek helybeli barátai, elhatároztuk, hogy a néhai iránt érzett baráti szeretetünk

jelölül egy ő hozzá méltó sírkövet emeljünk sírjára. E végből bizalommal kérjük és hívjuk fel a néhányan minden közelben és távolban levő volt barátait, hogy a kik őt életében szerették, mutassák meg ezt halála után is és a szeretet emlékének állítandó sírkőre hozzák meg baráti áldozatukat. A szives adományokat elfogadjá, kezeli és annak idejében elszámolja Földes György papolczi ref. lelkész; utóposta: Kovászna. Földes György, Nagy Imre, Imre Sámuel, Salamon Ferencz, Sándor Áron.

— **Nyugta.** A fenni czélra mtgos Künle József és tek. Bogdán Imre uraktól 5—5 frtot átvetttem. Földes György s. k.

— **A gyergyószentmiklósi „Polgári olvasókör”** által saját pénztára javára rendezendő májalis bizottsági tagjait a választmány mult hó 28-án tartott rendes ülésen megválasztotta. Elnök lett Csörgő Venczel, jegyző Kritsa Konrád, pénztárnok Dendynk Rudolf; bizottsági tagok: Csiky Dénes, Lázár Zakariás, Bocsanecz János, ifj. Tiltscher Ele, Frunkucz Antal, Fenczel János, Havas Jakab, Lukácsy Zakariás, Orel Dezső, Eránosz Bogdán, Kritsa Zoltán, Dr. Fejér Dávid, Popovits Dezső, Keresztes Gerő, Márton Lajos, Bogdán István, Sáska Kajetán, Drotos István, Urmánczy Vertán, ifj. Vákár István, Lázár Antal, Romfeld János, ifj. Drotos János, Simon Balázs, Novák Antal és Kugler József. A meghívók néhány nap mulva fognak szétküldetni. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Gyergyó-Szentmiklóson a betörések** napirenden vannak. Folyó hó 1-én ifj. Vákár Gergely boltjába törtek be valami jó madarak s az összes pénzkészletet — körülbelül 200 frtot — magukkal vitték. 9-én éjjel pedig Vákár Lajosnak a főtéren levő üzletét rabolták ki; természetesen innen is csak a készpénzt — mintegy 150 frtot — vitték el. A legkülönösebb a dologban az, hogy rendes kulccsal nyitották fel s mentek be mindkét üzletbe. A tettesek bizonyára jól vannak értesülve az üzletek berendezéséről, hogy a pénzt oly biztosan megtalálták, holott egyik üzletben sem volt biztos zár alá téve a pénz. A gyergyószentmiklósi rendőrségnek elég nagy apparátusa van, egész éjjel czirkál, s nagyon különös, hogy mégis sikerül a tolvajoknak a betörés.

— **„Erdélyi Riadó”** czimmel Rudnyánszky Gyula, ez a kiváló tehetségű fiatal költő, verset írt, melyet az E. M. K. E.-nek ajánlott s az erdélyrészi lapokban való közlés czéljából beküldött az egyesületnek. A szép verset lapunk mai számának tárczája hozza.

— **Magyarországi ember szobra Bukarestben.** Ezelőtt 70 évvel ment Bukarestbe tölünk a nagy-disznódi születésű Lázár György ta-

nító. A Szent-Száváról nevezett klastrom helyén iskolát nyitott s a bizancki görög, valamint a pétervári orosz befolyással szemben hirdetni kezdte a latin kulturát. Korán elhalt. E férfi azonban reformátora lett felépése által a románságnak s nyomában keletkezett fokoként a mai szellemi és politikai irányzat Romániában. Lassanként az árdá helyén felépült a román tud. akadémia diszes palotája s az egykori udvarból a város leg szebb boulevardja, központi utja lett. E pont körül csoportosul Románia lelke: az egyetem, nem messze a királyi palota, a nemzeti színház, stb. Itt van az egyetem botánikus kertje épen szemben az akadémiával. E kert közepén van Mihály vajda nagy lovas ércszobra, körülte több elfoglalt plevnai ágyuval. Jobbra töle nem rég állították fel Radulescu Eliád költőnek és politikusnak, a román irodalom atyjának márvány szobrát. — Balra Mihálytól május 5-én, vagyis az oláhok György napján leplezték le Lázár György megfelelő márvány szobrát.

— **„Gyermekeversek”** czim alatt megjelenendő könyvére hirdet előfizetést Pósa Lajos tehetséges költő, ki — mint felhívásban mondja — a gyermekeversek írását életpályája legszebb feladatául tűzte ki. Pósa Lajos eddigi költői munkásságával a magyar sajtó elismerését vívta ki. Korábban megjelent kötetekben is több sikerült gyermekvers látott napvilágot. A könyv diszes kiállításban Szegeden jun. 1-én jelenik meg s alkalmas lesz ajándék- és jutalomkönyvnek is. Ára 2 frt. Az előfizetési pénzek szerző nevére czimelve a „Szegedi Napló” szerkesztőségébe küldendők. Ajánljuk az érdekeltek figyelmébe.

RÖVID HIREK.

A görög hadsereg összes létszáma csak 65 ezer ember, vagyis a betegeknek kívül 58,000, a török ellenben 120,000 embert tart már is hadilábon, s van 117 üteg ágyuja. — **A kolera** Olaszországban lassan, de biztosan terjed; már Velenczében is fordultak elő koleraesetek. — **Huszmillió** örökséghez jutott a napokban Basel városa; a roppant összeget egy övezgye hagyta a városra, kinek családja sajttal és tejáruval kereskedett s azon gazdagodott volt meg. — **40 ember fult a vízbe** a mult szerdán Podoliában Golte mellett egy elszabadult tutajról. — **Ujabb tüzvésszről** hoznak hírt Mandalayból; a tűz négyezer házat hamvasztott el. — **A stryji léégettek javára** gyűjtést indít a belügyminiszter s az összes törvényhatóságok körrendeletben hívja fel ennek előmozdítására. A adományok közvetlenül a belügyminiszteriumhoz küldendők. — **156 ember** halt meg Kassán a mult héten, vagyis naponként 22 haláleset fordult elő, holott máskor hetenkint legfeljebb 30 ember szokott meghalni. — **Meggylóikolt levélhordó.** Mint Prágából jelentik, az oberlangeni levélhordót az országuton egy munkás rablógyilkos szándékkal mellbe lötte. A tettest elfogták. — **Nagyváradon** egy 12 éves

— Én szükkeblőségnek tartom, a széke-lyeken kívül minden más nemzetiségektől megvonni ezt az áldást.

— Nem szükkeblőség az, uram, hanem takarékság. A balzsam egy néhány alkatrésze kizárólag a kézdivásárhelyi Kecskés erdőségben található fel, s csupán csak annyi van készletben, mennyi 554 évig a széke-lyek számára elégséges, s ha addig nem sikerül valahol más helyen is ily földgyületet találni, a balzsam megsemmisül s a székely ismét a közönséges emberek színvonalára süllyed. Hanem most már aludjunk; az óra már 23-at mutat. Hajnalig még egész öt óra van alvásra s az épen elegendő.

Villamosi két kis poharat vett elő s azokat vízzel megtöltte s aztán egy gondosan begöngyölt kis tüvegesebből — egy készülék segítségével — 3 cseppet öntött mindkét pohárba.

— Most már fekdüdjünk, mert a hatás azonnal jelentkezik.

Két perc alatt mindketten ágyban valánk s egyszerre hajtottuk ki a két pohár tartalmát.

Rendkívül kellemes érzések jártak át egész testemet. Csak annyi időm volt, hogy bágyadtan jó éjt kívánhattam, s aztán a legédesebb álom zárta le szemeimet.

(Folyt. következik.)

szoltam — 8, 10, 12 órát, a szerint, a mint többé vagy kevésbé kimerült testem megkívánja.

— No természetesen, önök idegenek így szoktak. Nem is csoda, hisz önök nem ismerik még a szabadalmazott ételszabályozó balzsamot.

— Teljesen ismeretlen előttem, — szólék ártatlanul — s még sejtelmem sincs, hogy mi ellen való.

— Életünket szabályozza, uram, s szellemi képességünket, egészségünket s testi szervezetünket fenntartja. Oh, uram, talán ez a 21-ik század legfontosabb találmánya. A mi korunkban vált azon középkori példaszó: „a z i d ő p é n z”, valóságos igazsággá. Minthogy pedig a verseny mai korszakában az embernek minden percét fel kell használnia: szükség volt egy oly általános hatású gyógyszerre, mely az embert képessé tegye, hogy a telhetetlen test vágyait, követelményeit, szenvedélyeit leküzdhesse és személye felett minden időben szabadon rendelkez-hessék. És ezt mi székelyek az ételszabályozó balzsammal el is értük. Mi már többé nem vagyunk határidőhöz kötve, hogy most együnk, most igyunk, most aludjunk, most meg pihenjünk. Mi akkor eszünk, iszunk, alszunk és pihenünk, mikor időnk engedi; a szabadalmazott ételszabályozó balzsam mindezekre képesít. Vízzel vegyítve álmot idéz elő, és pedig egy decziliter vízbe egy cseppet töltve, egy órai, két csepp két órai,

három csepp három órai s így tovább minden csepp egy órai nyugodt, üdítő alvást idéz elő. Ha a kitűzött idő lejár, az ember vidáman, munkakedvvel ébred, és a mi fő, azonnal kelnie kell, mert tovább heverve, roppant görcsöket okoz. Borral vegyítve, 1-től 3 cseppig étvágyat gerjeszt, 3-tól 5 cseppig lecsillapítja az éhséget s olyan érzést szül, mintha az ember jól étkezett volna. Egy csepp czukron bevéve, a legeleségáztabb emberi testben is a kipihentérg kellemes érzetét kelti fel; egy csepp meg ételbe keverve, a legmorozusabb embert is kedélyessé, beszédessé teszi, míg 9 és fél csepp két deczi polyáni vízzel felvegyítve, bárminő testi fájdalmat azonnal megszüntet. S ezen kívül még számtalan esetben hasznos szolgálatot tesz.

— E szerint itt önöknél sohasem hal meg az ember?

— Dehogy. Halál ellen most sincs orvos-ság, de a betegség, az teljesen ismeretlen dolog. Nálunk mindenki egyformán 80 évig él. Nincs példa rá, hogy valaki ezen kort túlélte volna. Ha az idő kitelik, 21¼ csepp balzsam egy kalán vízben, és az ember megszünt létezni.

— De hisz, uram, ez öngyilkosság!

— A viláért sem; ez a polgári kötelesség teljesítése. A 19-ik század egy angol tudósa mondta volt, hogy a népek nyomorúságának legfőbb oka, hogy több egyének adnak életet, mint a mennyinek megélhetését biz-

tosítani tudják. Nos, tehát ez alapon a széke-ly tartományi gyűlés 45 évvel ezelőtt kimondotta, hogy Háromszék megyében csakis 1 millió 413 ezer ember élhet. Ennyinek tudunk biztos existenciáját nyújtani, többnek nem. Koldusokat, proletárokat nem nevelhetünk.

— De hát ha több születik, mint a mennyi meghal évenként, a népességnek a kitűzött számon túl kell szaporodnia.

— A viláért sem; az ételszabályozó balzsam e tekintetben is csodásan hat. Hanem a részletek családi és állami titkot képeznek s én azokat nem árulhatom el.

— E szerint tehát az ételszabályozó balzsam használata mellett kórházra meg orvosra nincs is szükség.

— Ezek ismeretlen dolgok minálunk; ha betegség nincs, orvosra sincs szükség. A 19-ik században létesített kézdivásárhelyi Rudolf-kórház 1945. április 18-án megszünt létezni, a balzsam-feltaláló székely orvossal meg az utolsó orvos halt el. Azonban ezek csupán a székely megyékre vonatkoznak, mert Magyarország többi részeiben és más államokban vannak kórházak és orvosok, mert a Székelyföldön kívül másutt az ételszabályozó balzsam ismeretlen. Ez kizárólag székely orvos-ság. A készítés titkát csak a feltaláló családja ismeri s csupán csak annyit gyárt, mennyi a székely kerület részére szükséges.

leányka, mert mostoha anyja rosszul bánt vele, a Körösbe ugrott. Még élve fogták ki s egy közeli házba akarták bevinni, hogy ápolják, de a háztulajdonos durván kiutasította őket, s a gyermek e közben meghalt. — **Nagy erdőőgés** pusztit Pomerániában a gollnove pagonyban. Százötven hold erdő ég egyszerre és oltani semmikép sem lehet. — **Ausztráliában** egy 14 láb hosszú czápát fogtak s mikor fölbontották, egy nadrágot találtak a gyomrában; a nadrágban a hajó eltűnt másodkormányzójának a nadrágára ismeretek. — **A kolera ellen** körendeletet intézett a belügymin. a törvényhatóságokhoz, melyben elrendeli, hogy minden egyes olasz munkást, bárhol szálljon is meg, 3 napi orvosi felügyelet alá helyezték, szükség esetén gyógyítsák s a holmiját fertőtlenítsék. — **A bajor király** pénzbeitit Münchenből azt jelentik, hogy újabb kölcsönök kötése végett több tekintélyes bankrhoz fordult a kabinetiroda, de tagadot választ kapott. — **Gazdag petróleumforrások** fakadtak ki Pászton (Mátia-vidék) a Kővecses-patak medrében; a nép már használja is a gazdagon bugyogó kőolajat. — **Halálos ítéletet** mondott ki a falu bírja Snoki galicizai faluban egy vélt gyújtogatóra s az ítéletet a lakosok nyomban végre is hajtották; a bírót és az akasztást véghezvitt három embert elfogták. — **Repülő számár.** Mondoriban (Olaszország) e hó 3-án egy puskaporos torony óriási robbanással explodált s a ropant légnyomás egy a közelben legelésző öreg számarat több mint 100 méternyi magasságra fogat föl a magasba. Emberben nem esett kár.

Köszönetnyilvánítás.

Felédhetlen nőm temetése alkalmával enyhítő balzsamként hatott bánatos szívemre a nagy részvét, melyet a város közönsége tanusított. Fogadják e részvétért a jelenvolt hatóságok, honvéd tisztikar, társulatok s különösen a szabó-ipartársulat, szóval az összes résztvevő egyesek e helyen is kifejezett hálál köszönetemet.

K.-Vásárhelyt, 1886. május 12-én.

Szabó Dénes,
városi tanácsos.

A m. kir. pénzügyi közigazgatási bíróság elvi jelentőségű határozatai:

1885. évi 1727. sz. a.

1. Midőn örökhatyóhoz oldalági vagy nem rokon örökösök az adóssággal tulerhelt hagyatékot az alatt a feltétel alatt veszik át, hogy az adósságok fizetését csak a hagyaték értékeig vállalják el: ebben az esetben az ill. dij. 95. tét. B) pont 3. jegyzetének második bekezdése akkép. nyerhet alkalmazást, hogy a 4³/₁₀%-tól illeték csak a hagyatéki ingatlanok valódi értéke, nem pedig az ingatlanokat terhelő összes adósságok értéke után szabható ki.

2. Oldalági vagy nem rokon-örökösödés esetén a hagyatékhoz tartozó, s a hagyatéki terhek kifizetése mellett átvett ingóságok értéke után III. fok. szerinti illeték jár.

1885. évi 3339. sz. a.

Ajándékozási jogügyleteknél az aján-dék tárgyát képező ingatlanok értéke mindig a bélyeg- és illeték-törv. és szabályok 64., 65., 66. és 67. §§-ai értelmében, nem pedig községi előjáróság által eszközölt becslés alapján állapítandó meg.

1885. évi 4178. sz. a.

Mostoha szülők mostoha gyermekek után nyert örökség tiszta értékétől 10⁰/₁₀%-tól illetéket tartoznak — az egyébként szabályszerűen járó egyéb illetékek mellett — fizetni.

1885. évi 3698. sz. a.

Illetékgügyekben beadott oly halasztási kérvények, — melyekben általában az idő-halasztás megadását a felek törvény alapján követelhetik, — bélyegkötelezettség alá nem tartoznak.

1885. évi 1042. sz. a.

1. Midőn az özvegynek elhalt férje hagyatékára a hagyaték beszavatolásakor nem az özvegyi haszonélvezet, hanem csak az özvegyi jog adatik meg: ez után az özvegyi jog után a bélyeg- és illeték-törvény és szabályok 85. és 86. §§-ai alapján

az özvegyi haszonélvezetnek megfelelő illeték állapítandó meg akkor, ha az özvegyi jog az özvegy elhalt férjének egész hagyatékára beszavatoltatik és telekkönyvileg biztosittatik.

2. Ha a kir. pénzügyigazgatóság a törvény szerint járó illetéket a törvényesnél kisebb mérvben állapította meg: a kir. pénzügyi közigazgatási bíróság a fizetésköteles fél felebbezése folytán hozzá került ügyekben az illetéket fel nem emelheti.

93-ik közlemény

a háromszékmegyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet javára történt szives adakozásokról.

Volál.

Kőnczei Dávid 5 lit. törökbuza, Szabó Lajosné 2 lit. buza, Barta Ferencz 1 lit. árpa, Török Istvánné 1 liter rozs, Kádár Balázs 1 lit. árpa, Mike Miklós 2 lit. árpa, Kerekes István 1 lit. rozs, Bálint Károly 1 liter árpa, Bartos Károly 1 lit. rozs, Bodó József 1 liter árpa, Kaszagronda Antal 2 lit. rozs, Kőnczei Ferencz 4 lit. árpa, György András 1 kr, Barta Ferencz 1 kr, Török Elek 1 lit. buza, Rácz Ferencz 25 liter gyümölcs, Iudé Antalné 5 liter törökbuza, Bartha Mór 1 zsák csős törökbuza, 5 zsák pityóka, Solyom Sándor 2 lit. borsó, 2 liter gyümölcs.

Fogadják a jótékony adakozók az árvaház nevében leghálásabb köszönetünket.

Kézdí-Vásárhely, 1885. decz. 30.

Br. Szentkereszty Stephanie,
elnök.

Vajna Károly,
jegyző.

Köszönetnyilvánítás.

Mivel gyógyítsuk a lovak megsértett térdét?

Ha valamely ló elesett és térdét megsértette, vezessük lassan az istállóba, locsoljuk a sebet többször vízzel, hogy megtisztuljon, száritsuk meg, de dörzsölés nélkül vászondarral s rakjunk rá ujnyui vastagon jó pamutot, kössük át széles flanel-szalaggal, s esetleg erősítsük az egészet szíjjal is a térdhez. A lovat engedjük néhány napig pihenni a nélkül, hogy a kötéleket levennők. Ez idő alatt a seben kéreg képződik, melyet a kötélek levételével nem szabad megsérteni. Két hét múlva a kéreghez tapadt pamut leválik s új bőrt látunk, szőrrel benőve, melynek színe nem különbözik a többitől.

Sárgarépa az egerek halála. Böhm állatorvos véletlenül azt tapasztalta, hogy az egerek, melyek kizárólag apróra vágott sárgarépat ettek, néhány nap alatt mind elpusztultak. E tapasztalat alapján kísérleteket is tett s csakugyan 12 egér közül, melyeket sárgaréppával ettetett, hét néhány nap alatt megdöglött; e hétről bizonyosan tudta, hogy mást nem ettek. A beteg egerek mozdulni nem tudtak és nem voltak képesek lábukra állni. Ugy látszik, hogy a sárga répa mérge hatását a főzés sem veszi el, mert három egér fött sárgarépat kapott s megdöglött tőle.

Sajtméreg. Vaughan Viktor michigani tanárnak sikerült a veszélyes sajtmérget, mely rothadó sajtban képződik és a gastroenteritis és kolera nostrashoz hasonló betegedést okoz, izolálni. Vaughan e mérget tirotokionnak nevezi s a ptomainákhoz (ugyanevezett hullá alkaloidákhoz) sorolja. E mérge fehér, tüalokban jegecedő test, mely vízben, alkoholban, ether és kloroformban olvad, s a nyelvre épen úgy hat, mint a mérgees sajt.

Égési és forrázási sebekre nincs jobb enyhítő szer a tojás fehérjénél, melyet a sebre kell önteni. Puhább a kollodiumnál és rendesen kéznél is van. Jobban hűsít, mint a faolaj vagy gyapot.

Tej- és kávéfoltok. Gyapju és félgyapju szövetekből a tej- és kávéfoltokat következő keverékkel vehetjük ki: egy rész glicerint, kilencz rész viz és egy fél rész ammoniak összekevertetvén, a folyadékkal megnedvesítjük a foltos helyet s ezt, miután megszáradt, többször ismétjük. Ezután két tiszta posztódarab közé szoritjuk a szövetet, a posztóval jól megdörzsöljük, mire forró víz gőze fölé tartván, kivasaljuk. Selyemszövetből szintén ily módon vehetjük ki a tej- és kávéfoltokat, de ezekhez öt rész glicerint kell venni, öt rész vizet és 1¹/₄ rész ammoniakot; előbb azonban meg kell győződni, hogy a

színeknek nem fog-e ártani. A fényét is visszahatjuk a szövetnek, ha vasalás előtt gumivízzel meglocsoljuk.

A tej szellőzése és hűtése. A tej 30° R. hőmérséklettel hagyja el a tehén tügyét. Ha ily hőmérsékletben marad a fejés után is, hamar megsavanyodik, a tejezukur tejsavvá változik át s a tej összefut. De ha a tejet mindjárt fejés után 10—10° R. hőmérsékletbe állítjuk, édes marad. A tej konzerválásának másik módja a szellőztetés. A levegő élenye megakadályozza a tejsav képződését. Mennél több tiszta levegővel és élennyel érintkezik a tej, annál tovább édes marad. A tiszta levegő azonban nem akadályozza meg a nagyobb hőmérséklet hatását; annál hathatósabb azonban e tekintetben a lehűtés. A szellőztetés eltávolítja a tejből a szagot. A tej szellőzése és hűtése egyszerű és olcsó szer, melylyel a korai összefutástól megóvhatni és tökéletesen kihasználhatni.

A „Magyar-Francia Biztosító-Részvény-Társaság” folyó évi ápril hó 17-én Bitó István ö Excellentiája elnöklete alatt 1885. évi rendes közgyűlést tartotta meg.

Az igazgatósági jelentés kiemeli, hogy a folyton tartó gazdasági válság és az általa minden téren előidézett forgalmi pangás a biztosítási üzlet menetére is — ez a termelői és kereskedelmi tevékenység legfontosabb ágazataival minden más tüzelnél szorosabban lévén összenőve — bémító és sok tekintetben hátrányos hatást gyakorolt. Eme sajnálatos tény többé-kevésbbé a legtöbb biztosító-társaságnak mult évi zárszámadásaiban meggyőző kifejezésre talál és ugyanazért megelégedésre szolgál az igazgatóságnak, hogy oly eredménnyel léphet a közgyűlés elé, mely a lefolyt és általánosságban kevésbbé kedvező biztosítási üzletre és különösen a jégagazat passiv eredményére tekintettel kielégítőnek mondható, s hogy azon kellemes helyzetben van — a tartalékok több, mint elégségesen történt javadalmazása mellett — a mult évihez hasonló magasságu osztalékok fizetését javaslatba hozhatni. Az igazgatóság újabb bizonyítékát véli ebben látni az üzlet szilárd alakulásának, a mely kevésbbé kedvező viszonyok között is megfelelő jövedelmezést helyez kilátásba.

A tüzbiztosításoknál a nyersdij bevétel 4.462,375 frt 52 krt (az előző év 4.304,151 frt 55 krja ellenében) tehát 158,223 frt 97 krral többet eredményezett; folyó kockázatokra teljesen tehermentesen 934,766 frt díjtartalék, (a tiszta díjak 38⁰/₁₀%-ja 2⁰/₁₀%-kal több, mint az előző évben és 115.000 frttal több a tapasztalatszerűleg szükségeltetl) függő károokra pedig 264.605 frt tartalék lett visszahelyezve; az üzletág maradványa 111.783 frt 35 kr.

A szállítmánybiztosítás 1.647,558 frt 35 kr nyersdij bevételt (a mult évi 1.829,317 frt 51 kr ellenében), tehát 182,759 frt 16 krral kevésbbet tüntet ki; folyó kockázatokra tartalékul 174.111 frt 12 kr és függő károokra 203.940 frt helyezettett kiadásba, az üzletág tehát 51.310 forint 10 kr nyereséget eredményez.

A kimutatott díjbevétel-csökkenés az indirekt-üzlet lassanként való feladásának és a

már majdnem teljesen szervezett direct-üzlet csaknem kizárólagos művelésének következménye.

A jégbiztosításnál nyersdijakban 795.663 frt 36 kr (a mult évi 958.357 frt 98 kr ellenében) 162.694 frt 62 krral kevesebb bevételezett. Ez üzletág 29.719 frt 71 kr vesztéssel járt, mely kedvezőtlen eredmény a mult év számos és érzékeny árokat okozott, rendkívüli időjárásának tulajdonítható. A földtermékek árának alacsonyysága természetesen a biztosítási érték csökkenését és ezzel kapcsolatosan a díjbevétel megfelelő kevesbülését vonta maga után.

Az életbiztosítás 1885. végével 9985 kötvénnyel 19.106,463 frt tőke és járadékrol szóló biztosítási állagot tüntet ki. Az 1885. évben 97.000 frt összegig felmerült káresetek 36.221 frt 88 krral maradtak a várhatott halandóságon alul, díjtartalékul 1.428,781 frt 80 kr (343.761 frt 56 krral több, mint az előző évben). Ezen ágazat nyeresége 45.014 forint 62 krt tesz.

A társaság 1885. decz. 31-én az elemi biztosítási ágakban 1.208,167 frt 42 krnyi, az életbiztosítási ágban pedig 1.428,781 frt 80 krnyi, összesen 2.636,949 frt 22 kr díjtartalékkal, azonkívül 1.434,314 frt 35 krnyi agió, árfolyamkülönbsézet és nyeresemény s külön tartalék fölött rendelkezik, a mi 506.314 frt 89 krnyi emelkedést jelent. Valamennyi ágak kártartalékai összesen 439.501 frt 15 krra rugnak.

A társaság által folytatott valamennyi biztosítási üzletág díjbevétele a lefolyt évben tett 7.574,439 frt 01 krt.

A mérleg 357,692 frt 06 krnyi tiszta nyereséget tüntet ki, melyből az alapszabályilag előirt tartalékok és díjazások levonása után osztalékul részvényenkint 30 frank = 6% aranyban fizetetik.

Az igazgatósági jelentéshez fűzött üzleti jelentésből kitünőleg, a társaság fennállása óta díjakban 38.811,321 frt 86 krt bevételezett és károktól 23.374,422 frt 77 krt fizetett ki; díj és egyéb tartalékokra pedig — a függő károkon tartalékolt 493.501 frt 15 krt nem is számítva — 4.071,162 frt 57 krt gyűjtött. — A teljesen befizetett részvénytőke 4 millió frt aranyban.

Felelős szerkesztők:

Ifj. Dobay János. Sprensz György.

Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Sz. 871. ki.

1886.

HIRDETMEYNY.

Kézdí-Vásárhely város tanácsa által közhírré tétetik, hogy az 1886. évi tőkekamatadó-lajstrom a mai naptól kezdve 8 napi közszemlére a városi adóhivatalnál ki van téve.

Az adózó polgárok itten megtekinthetik és netalánli folyamodásaikat a fenti idő alatt beterjesztés végett hozzám beadhatják, vagy közvetlenül a kir. adófelügyelő urhoz is benyujthatják.

Kézdí-Vásárhely, 1886. május 8-án.

Szöcs József,
polgármester.

2—3

RUHASZÖVETEK

csakis tartós juhgyapjuból, középtermetű férfiak számára

3.10 méter)	4 frt 96 krért jó juhgyapjuból,
egy)	8 frt — krért jobb "
ruhára)	10 frt — krért finom "
	12 frt 40 krért egész finom "

Utazó-plaidok (nagy kendők) darabonkint 4 frttól 5, 8, 12 frt-ig. Kiváló finom öltönyöket, nadragokat, felöltöket, kabát- és esőköpeny-szöveteket, katona-posztót, aba-posztót, egyenruha posztót, kamugarn, cheviot, trico, női és teke-asztali, peruvien, dosking szöveteket ajánl

Alapittatott

STIKAROFKY JÁNOS

1886-ban.

gyári raktára BRÜNNBEN.

Minták bérmentve küldetnek; a szabómester uraknak minta-kártyák bérmentetlenül; postai utánvét mellett küldemények 10 frton felül bérmentesen.

Allandó posztó-raktárom van, mely több értéket képvisel 150,000 frtnál o. é., és így önként érthető, hogy nagy üzletemben sok 1—5 méter hosszú maradék van s kénytelen vagyok az efféle maradékokat nagyon leszállítva, az előállítási áron eladni. Minták ezekből nem küldhetők, de a nem tetsző maradékok becsérélhetnek vagy a pénz visszaadatik. (Megjegyzem, hogy más czégek becsérlik a maradékokat is talán még rosszabb portékával, de a pénzt vissza nem adják).

Csaló czégek utánzásai miatt kénytelen vagyok a hirdetéssel felhagyni; kérem tehát a t. cz. megrendelőket, tartsák meg emléküben szolid czéget, s mikor szükségük lesz, szerencsétlenségük becses megrendelésükkel, melyeket a legnagyobb pontossággal fogok teljesíteni.

Levelek elfogadtatnak magyar, német, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven.

(12—20)